

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มุ่งศึกษาการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชนตามทัศนคติและความคาดหวังของสตรี ตลอดจนถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามความคาดหวังของสตรี ที่อาศัยในเขตเทศบาลนครลำปาง เพื่อให้การศึกษานี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวไว้ ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดรายละเอียดของวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

ข้อมูลและแหล่งของข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ 1) ข้อมูลปัจจัยภายนอก คือ เครือข่ายทางสังคม การมีส่วนร่วมของชุมชน ความพอเพียงของทรัพยากรและระดับปัญหาด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 2) ข้อมูลปัจจัยภายใน คือ การใช้ฐานอำนาจ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมของสตรี ถิ่นที่อยู่อาศัย คุณวุฒิ ประสบการณ์ สถานภาพสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสตรีกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้น

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลบริบททั่วไปของเทศบาลนครลำปางที่มี โดยเก็บรวบรวมเอกสารและเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่อาศัยในเขตเทศบาลนครลำปาง จำนวน 36,661 คน (ตามสถิติของเทศบาลนครลำปางปี 2540)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีจำนวนประชากรสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครลำปางทั้งหมดมาเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง Krejcie, and Morgan (อ้างในอุเทน ปัญโญ, 2543, หน้า 141) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 380 คน หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. พื้นที่เขตเทศบาลนครลำปาง แบ่งเป็น 2 เขต คือ เขตเทศบาลนครลำปางเดิม ได้แก่ ตำบลหัวเวียง ตำบลสวนดอก ตำบลสบตุ๋ย และตำบลเวียงเหนือ และเขตเทศบาลนครลำปางที่กำหนดใหม่ คือ บางส่วนของตำบลพระบาท ตำบลชมพู ตำบลบ่อแก้ว และตำบลพิชัย การสุ่ม

ตัวอย่างคำบลที่ใช้ในการศึกษาสุ่มอย่างง่ายจากแต่ละเขต เขตละ 1 คำบล ได้คำบลสບຕຸ້ຍและคำบล
 ສມຖຸเป็นพื้นที่ตัวอย่างในการ ดังตาราง 1

ตาราง 1 พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

คำบล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สບຕຸ້ຍ	190
ສມຖຸ	190
รวม	380

2. การสุ่มครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านจากสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครลำปางที่ได้คัดเลือกไว้ ใช้วิธีการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยมีช่วงห่างของการเก็บ
 ข้อมูล 5 ครัวเรือนโดยใช้วิธีนับตามลำดับจากทะเบียนบ้านของสตรีผู้อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนคร
 ลำปาง

เครื่องมือและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยยึดวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็น
 เกณฑ์โดยชุดของคำถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ตามทัศนคติและความคาดหวัง
 ของสตรี

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามความคาดหวังของ
 สตรี

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ใช้วิธีการ ดังนี้

1) วัดความตรงด้านเนื้อหา (Content validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
 ที่เป็นที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ให้ชัดเจนรัดกุมและครอบคลุมเนื้อหา
 ตรงตามวัตถุประสงค์ และทำการปรับปรุงจนได้แบบสอบถามที่ดี

2) แบบทดสอบที่ผ่านการวัดความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการ
 หาค่าความเชื่อมั่นรายฉบับโดยใช้วิธีของครอนบาช (Cronbach' Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่
 0.8208

3) ปรับปรุงข้อความและรูปแบบจนได้เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริง

การเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. อบรมวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีตามความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่สามารถอ่านออกเขียนได้ให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ให้การสัมภาษณ์ตามรายการในแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษามีการติดต่อก่อนนัดหมายล่วงหน้ากับผู้นำชุมชนให้ช่วยประสานอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มสตรี ได้จำนวนแบบสอบถาม 380 ชุด นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบข้อมูลความถูกต้อง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 308 ชุด คิดเป็น 81.05 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รวบรวมไว้มาดำเนินการ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออกเพื่อทำการ สอบถามแก้ไข
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า
3. แจกแจงข้อมูลตามกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา
4. การประมวลข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสแล้วได้นำมาบันทึกโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อการประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences หรือ SPSS)
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์ระดับทัศนคติและความคาดหวังใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชนตามความคาดหวังของสตรี ใช้การทดสอบ t-test และ ANOVA

การให้คะแนน ผู้ศึกษาได้ให้น้ำหนักของระดับทัศนคติและความคาดหวังเป็น
 มาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับ โดยคะแนนทั้ง 3 ระดับเป็นดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง มีระดับทัศนคติ/ความคาดหวังในระดับน้อย
- 2 หมายถึง มีระดับทัศนคติ/ความคาดหวังในระดับปานกลาง
- 3 หมายถึง มีระดับทัศนคติ/ความคาดหวังในระดับมาก

โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ/ความคาดหวัง
1.00-1.66	น้อย
1.67-2.23	ปานกลาง
2.24-3.00	มาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved